

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 151/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

178/2009. (VI. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) budapesti lakos **panaszos**¹ 2009. március 23-án előterjesztett **panaszára indult eljárásban** a 2009. június 17-én tartott zárt ülésén hozott döntése alapján megtartott zárt ülésén **született állásfoglalását**

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2009. március 21-én a Testület honlapján elérhető elektronikus nyomtatványon benyújtott panaszában előadta, hogy 2009. március 15-én három társával a Deák térről a Hazatérés temploma felé gyalogoltak. Az Alkotmány utca előtt már látták, hogy kordonnal lezárták a területet, és a beléptető kapuhoz mentek. Ott rendőri kérdésre elmondta, hogy a kabátja zsebében van egy „könnyfakasztó gázspray”. A rendőr a gázsprayt kivette, és rádión jelentést tett erről.

Ezt követően a panaszost két rendőr a kordon mögé kísérte, ahol megbilincseltek, és rabomobillal beszállították a Gyorskocsi utcába. Itt tévedés folytán írásban is elismerte, hogy nála a „közbiztonságra különösen veszélyes eszköz” volt. Később azonban megkérdezte a kereskedőt, akinél a sprayt vette, és az ő tájékoztatása szerint a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

rendőrség tévedett, mert a spray 36 ml űrtartalmú, ami messze nem felel meg 36 gramm töltőtömegnek. A tájékoztatás szerint ehhez kb. 80 ml űrtartalmú palack kellene.

A panaszos sérelmezte, hogy a fogdán kellett időznie – 18 óra 10 perctől 22 óra 40 percig –, ahol ráadásul meztelenre kellett vetkőznie.

Előadta, hogy a szabálysértési eljárásban 30.000,- Ft pénzbírságot szabtak ki rá, mely ellen a törvényes határidőn belül kifogással élt.

A Testülettől kérte a fentiek kivizsgálását.

2) A panaszos felhívásra 2009. március 26-án postázott levelében kézírással megerősítette a panaszban foglaltakat, annyival egészítve ki az előadottakat, hogy a kordon mögé kíséréskor megkérdezte az intézkedő rendőröket, hogy a gázspray miatt elő fogják-e állítani, amire igenlő választ kapott. Úgy tudja, hogy 20 grammnál nem lehet több a töltőtömeg, és ő ezt a szabályt nem sértette meg.

Megjegyezte, hogy az előállítás végig megfelelő hangvételben zajlott, kifogásolta, hogy arra egyáltalán sor került. A meztelenre vetkőztetést azért is érthetetlennek tartotta, mert a ruházatát korábban átvizsgálták. Előadta, hogy a cellán kívül végig bilincsből kellett közlekednie.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez, melynek folytán az alábbi dokumentumok álltak rendelkezésére az ügy vizsgálatához.

1) Az intézkedő rendőr jelentése szerint 2009. március 15-én 18 óra 5 perckor (a jelentésben elírás miatt: 19 óra 5 perckor) a panaszossal szemben a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatást, az Rtv. 30. § (3) bekezdése alapján csapaterő alkalmazása során a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagok, eszközök bevitelének megakadályozása intézkedést, a 33. § (2) f) pontjának III. fordulata szerint előállítását, a 48. § b-c) pontjai alapján pedig bilincselést fogatosított. A bilincselést a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) b) pontja alapján, és 18 óra 10 perctől 18 óra 40 percig alkalmazta.

A jelentés szerint az intézkedő rendőrök a nevezett helyen és időben rendezvényre való beléptetést végeztek. 18 óra 5 perckor érkezett a panaszos, akivel közölte, hogy a ruházatát át fogja vizsgálni, melyet a panaszos tudomásul vett. A panaszos kabátjából előkerült egy 36 gramm töltőtömegű Pfeiffer Abwehrspray típusú bors-paprika spray.

Rendőri kérdésre a panaszos azt közölte, hogy a rendezvényre szeretett volna bejutni, és a spray önvédelmi célból volt nála.

Miután a rendőr a szakaszparancsnoknak jelentette a történeteket, a panaszost a Gyorskocsi utcai fogdába előállította, ahol feljelentést tett ellene „közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés elkövetése miatt”.

2) A rendelkezésre álló adatokból megállapítható, hogy az előállításkor a panaszosnak sérülése, panasza nem volt.

3) A szabálysértési eljárás iratai rögzítik, hogy a gázsprayt annak birtoklása miatt lefoglalták, a panaszost meghallgatták, és határozatot hoztak, melyben a – közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos – szabálysértés elkövetését megállapították, a gázsprayt elkobozták, és a panaszost 30.000,- Ft pénzbüntetéssel sújtották.

A meghallgatáson a panaszos a panaszban foglaltakkal egyezően adta elő a történeteket, azonban akkor a szabálysértés elkövetését még elismerte. Elmondta, hogy a sprayt soha nem használta, még csak ki sem próbálta, szabályosan vette egy üzletben, és úgy tudta, hogy az ürmértéke az engedélyezett határértéket nem lépi túl.

A határozat ellen a panaszos a törvényes határidőn belül kifogással élt, így az eljárás a Pesti Központi Kerületi Bíróságon folytatódott.

III.

A Testület megállapította, hogy az intézkedések érintették a panaszos emberi méltóságát, személyi szabadságát, tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a tulajdonhoz való jogát.

1) A panaszos az igazoltatás és ruházat-átvizsgálás tényét és körülményeit nem sérelmezte, így a Testületnek először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy jogszerű volt-e a panaszos előállítása az Rtv. 33. § (2) f) pontjának III. fordulata szerint. A hivatkozott szakasz kimondja, hogy „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, [...] akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani”.

A jogalap megítéléséhez szükséges megvizsgálni, hogy a gázspray a hatályos jogszabályok szerint hogyan minősül. A közbiztonságra különösen veszélyes eszköz fogalmát a 175/2003. (X. 28.) Korm. rendelet melléklete határozza meg, melynek d) pontja szerint ekként minősül „az olyan eszköz, melyből a szem és a nyálkahártyák, illetve a bőrfelület ingerlésével támadásra képtelen állapotot előidéző anyag permetezhető ki (gázspray)”.

A hivatkozott Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése szerint ilyen eszközt – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – közterületen tilos birtokolni. Ezt a 3. § (2) bekezdésének d) pontja annyiban pontosítja, hogy ez nem vonatkozik „a legfeljebb 20 gramm töltőanyag tömegű gázspray-re, kivéve a közterületen vagy nyilvános helyen szervezett rendezvényeket”. Vagyis az utolsó fordulat szerinti alkívétel alapján a panaszolt esetre a tilalom a töltőanyag tömegére való tekintet nélkül vonatkozott.

A Testület ugyanakkor felhívja a figyelmet az Rtv. 15. §-ának rendelkezéseire, mely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Egyúttal pedig a több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Utal továbbá, az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdésére, melynek felvezető rendelkezése szerint „a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt (...)”.

A tárgybeli panaszügyben vitathatatlan, hogy a panaszos jogellenes magatartást tanúsított, amikor – az egyébként jogszerűen birtokolható – gázsprayt közterületen, egy nyilvános rendezvényre igyekezve magánál tartotta. A Testület álláspontja szerint az is vitathatatlan, hogy az előállítás okaként megjelölt Rtv. 33. § (2) f) pontjának III. fordulata jogalapként hivatkozható [„akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani”].

Az Rtv. 33. §-ának (2) második bekezdésében írt diszpozitív rendelkezés (állíthatja) az intézkedő rendőr mérlegelési jogkörébe helyezi annak eldöntését, hogy él-e az előállítás eszközével. Vizsgálható tehát, hogy a panaszos előállítása megfelelt-e az arányosság és a fokozatosság Rtv. szerinti követelményeinek.

Az Rtv. vonatkozó jogszabályhelyéhez fűzött részletes indokolás kiemeli, hogy: „Mindkét intézkedés [elfogás és előállítás] közös vonása a személyi szabadság megvonása, az érintett személy időleges rendőri fennhatóság alá helyezése, valamely hatóság vagy más szerv hivatalos eljárásának lefolytatása céljából”. Mindebből az következik tehát, hogy az előállítás elsődleges célja az érintett személy rendőri fennhatóság alá helyezése, annak érdekében, hogy a szükséges hivatalos eljárás lefolytatható legyen.

A konkrét esetben a Testület figyelemmel volt arra, hogy a közbiztonságra veszélyes eszközt a panaszostól a rendőri jelentések szerint – átvételi elismervénnyel is igazoltan – már a helyszínen elvették. A tárgyi bizonyítási eszköz, jelen esetben a gázspray, tehát az előállítás nélkül is a hatóság birtokába került, továbbá ennek tényét, az eszköz birtoklását és elvételét pedig a panaszos sem vitatta. Nem merült fel tehát olyan körülmény, ami a tárgyi bizonyítási eszköz biztosítását, megszerzését vagy a tényállás feltárását és a panaszossal szemben az eljárás eredményes lefolytatását veszélyeztette volna, ha a közbiztonságra veszélyes eszköz elvétele után elengedik és vele szemben

az eljárást „távollétében” lefolytatják, esetlegesen a szabálysértési eljárásban a későbbiekben – amennyiben az szükségesnek mutatkozik – vallomástételre beidézik. A Testület mindezekre tekintettel arra a következtetésre jutott, hogy a panaszossal szemben az előállításra az arányosság követelményének sérelmével került sor.

2) A Testületnek abban is állást kellett foglalnia, hogy – időtartamát tekintve – szükséges és arányos intézkedés volt-e a panaszos előállítása azt követően, hogy a lefoglalás, majd elkobzás alá eső dolgot elvették, és a panaszos adatait rögzítették és a szabálysértéssel összefüggésben meghallgatták. Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint: „A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja”. Az Rtv. olvasatában szereplő „szükséges idő” tartalma – mint lényeges arányossági kérdés – a Testület mérlegelésében az alábbiak szerint értelmezhető.

A személyes szabadság korlátozása a Testület álláspontja szerint az egyik legsúlyosabb alapjog-korlátozás, mely a rendőri intézkedésekkel összefüggésben felmerülhet, ezért annak indokoltságával, okszerűségével és jogszerűségével összefüggésben az eljárási garanciák fokozott érvényre juttatása mindenképpen indokolt.

Az Alkotmánybíróság a 66/1991. (XII. 21.) AB határozatban megállapította: a személyes szabadság alkotmányos alapjogát törvény – a büntető jogszabály – az Alkotmány megengedő rendelkezése folytán korlátozhatja. A személyes szabadságnak jogszerű („törvényes”) elvonása is okozhat alaptalan sérelmet. Az egyes korlátozó rendelkezések csak akkor fogadhatók el alkotmányosnak, ha az általuk elérni kívánt és alkotmányosan elismert célhoz képest a korlátozás szükségszerű és arányos.

A 13/2001. (V. 14.) AB határozat rögzítette, hogy az Alkotmánybíróság az alapjogi korlátozást akkor tekinti indokoltnak, ha az valamely más alapvető jog biztosítása vagy alkotmányos cél érdekében történik, a 13/2003. (IV. 9.) AB határozatban pedig rámutatott arra, hogy a személyi szabadság szükséges és ezen túlmenően arányos korlátozására alkotmányos cél elérése érdekében általában akkor kerülhet sor, ha azt a korlátozással érintett személy jogsértő magatartása vagy cselekménye, illetőleg kényszerítő ok vagy nyomós közérdek alátámasztja, illetve indokolja.

A Testület rámutat, hogy az Alkotmánybíróság a személyi szabadság jogának korlátozásával kapcsolatban vizsgálta az Rtv. vonatkozó rendelkezéseit, és a 65/2003. (XII. 18.) AB határozatában megállapította, hogy az előállítás és az őrizetbe vétel eljárási rendjét meghatározó rendelkezések megfelelnek a személyi szabadság átmeneti korlátozásához szükséges alkotmányos követelményeknek. (ABK 2003. december 900., 910.). Ezeket a törvényben meghatározott intézkedéseket a közrend és a közbiztonság védelméhez fűződő közérdek indokolja, és az teszi szükségessé, hogy az érintett személyek a hatósággal való együttműködésre készséget nem mutatnak. A személyazonosság megállapításával összefüggő jogkorlátozás (előállítás és fogva

tartás) kapcsán az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy „a korlátozás indokoltsága mindaddig fennáll „amíg az alkotmányosan elfogadható cél, vagyis a személyazonosság megállapítása folyamatban van”.

Az Rtv. már hivatkozott 33. § (2) bekezdése szerint megállapítható jogalap esetén a rendőrség az érintett „előállíthatja”. (Ugyanígy fogalmaz a Szabs.tv. 76. §-a.) A rendőr tehát mérlegelhetette, hogy szükséges és arányos-e a panaszos előállítása az adott helyzetben.

A Testület mindezekre figyelemmel a konkrét ügyben úgy foglalt állást, hogy az előállítás indokoltsága és arányossága, egyúttal okszerűsége és kiváltképp célhoz kötöttsége – magának az előállításnak a jogszerűsége esetén is (tehát ha az arányos és ezáltal jogszerű lett volna) – csak addig állt volna fenn, amíg a panaszos által a hatóság részéről elkövetett szabálysértéssel kapcsolatban meg nem hallgatták. Ezt követően – a Testület álláspontja szerint – fogva tartásának okai mindenképpen megszűntek, ezt még az az esetleges körülmény sem indokolja, hogy adott időpontban nagy számban történő előállítások és az ezen idő alatt foganatosított eljárási cselekmények (befogadás, eljárás alá vont személyek meghallgatása, határozathozatal) indokolták. Ezt – mindezen felül – még az a körülmény sem indokolhatta, ha a meghallgatást követő fogva tartás ideje alatt a szabálysértési határozatot leírták, és azt részére átadták, illetve átvették. A Testület álláspontja szerint ezt a részére – adatainak rögzítését követően – akár postai úton is kiküldhették volna, de akár úgy is megtehették volna, hogy a személyes szabadság korlátozását megszüntetik, és az eljárás alá vont panaszos pl. a folyosón várakozik, amíg a határozat elkészül. A Testület megítélése szerint tehát indokolatlan volt az, hogy a panaszost, a meghallgatást követően még több mint egy órát várakoztatták a határozatra, illetve annak átvételére.

3) A panaszos előadta, hogy „elég hamar bilincs került” rá, és hogy a fogdában, a cellán kívül is bilincsből kellett közlekednie.

Az Rtv. 48. § b-c) pontja szerint „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy [...] támadásának megakadályozására, [...] szökésének megakadályozására”.

A rendőri jelentés szerint a panaszos megbilincselésére támadásának és szökésének megakadályozása érdekében került sor az Rtv. fenti rendelkezései szerint, a rendőri jelentés azonban nem tartalmaz egyetlen olyan momentumot sem, amely e veszélyek fennállására utalt volna az intézkedő rendőrökkel együttműködő és ruházat-átvizsgáláson átesett panaszos részéről, a bilincselés feltételei ezért a Testület szerint nem álltak fent.

A fentiek szerint a Testület a – lényegében egyfajta automatizmus alapján alkalmazott – bilincselés kapcsán megállapította a panaszos emberi méltóságának sérelmét.

4) A Testület számos korábbi panaszügyéhez hasonlóan megállapította, hogy a panaszos részére az előállításáról szóló igazoláson tévesen szerepel mind az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának, mind a Magyar Helsinki Bizottságnak az elérhetősége, amely aggályos, és amelynek kijavítására a Testület többször felhívta a rendőrség figyelmét.

5) A panaszos végül sérelmezte, hogy a fogdán le kellett vetkőznie. A rendőrség a március 15-én foganatosított intézkedések médiavisszhangjára való tekintettel, az eseménysorral kapcsolatban belső vizsgálatot rendelt el.

a) A vizsgálat megállapította, hogy a kérdéses napon eljáró fogdaőr – megfelelő eligazítás hiányában – az előállításra vonatkozó szabályok helyett a szigorúbb, fogdai befogadásra vonatkozó előírásokat alkalmazta, amikor az előállított személyek levetett ruházatát, ezt követően pedig testfelületét is átvizsgálta. Ez az intézkedést a vizsgálat megállapítása szerint aránytalan és indokolatlan volt.

Szintén megállapította a vizsgálat, hogy a BRFK Közbiztonsági Szervek Közrendvédelmi Főosztály Fogdaszolgálati Osztály vezetője, mint a fogva tartásért felelős parancsnok helytelenül értelmezte a vonatkozó szabályokat, és nem gondoskodott arról, hogy a szabálysértés miatt előállított személyek elhelyezése a megfelelő szabályok szerint történjen, ne pedig a fogdába történő befogadás szigorúbb, általános szabályai alapján.

A rendőrség közleménye szerint (http://www.police.hu/friss/BRF-20090318_90.html) a befogadás szakszerűségéért felelős osztályvezető, a befogadást végrehajtó fogdaőr és a szabálysértési eljárást lefolytató két előadóval szemben fegyelmi eljárás indult.

b) A jogszabályi helyzet áttekintése után a Testület – a rendőrség következtetéseivel nagyrészt egybehangzóan – az alábbiakat állapította meg.

Az Rtv. 33. §-a alapján előállított személyek helyzetére – jogaira, kötelezettségeire – nem vonatkozik részletes szabályozás.

Az Rtv. 97. § (1) bekezdésének h) pontja értelmében az előállított is fogvatartottnak minősül. A fogvatartott bizonyos alapvető jogait rögzíti az Rtv. A törvény 18. § (2) bekezdése értelmében a Rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogva tartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése az előállított vonatkozásában ezen túlmenően kimondja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A Szolgálati Szabályzat 51. §-a ezeket a rendelkezéseket azzal egészíti ki, hogy az előállított személyt előállító vagy biztonságos őrzését szolgáló más helyiségben kell elhelyezni. Az azonos ügyben előállítottakat el kell különíteni. Ha az előállító helyiségben előállított személy van, gondoskodni kell az állandó őrzéséről. E szakasz (2) bekezdése szerint az előállító helyiségben történő elhelyezés, nyilvántartás és őrzés végrehajtásának feltételeit a rendőri szerv vezetője biztosítja.

A (3) bekezdés kimondja: az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.

A korábbi Szolgálati Szabályzatban [a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III. 1.) BM rendelet] szerepelt egy rendelkezés („az előállított, elővezetett személy ellátására a fogva tartottakra vonatkozó szabályok megfelelően irányadók”), amely alkalmazhatóvá tette a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) szabályait az előállítottakra is. A hatályos Szolgálati Szabályzat elfogadásakor ez a rendelkezés kimaradt, így az előállítottak státuszát csupán a fent idézett „maroknyi” norma szabályozza, mivel a Fogdaszabályzat „fogvatartottakról” beszél, azok közé pedig az előállítottak nem tartoznak [1. § (1) bekezdés: „E rendelet alkalmazásában fogvatartott a bűnügyi, a szabálysértési, a közbiztonsági őrizetes, az előzetesen letartóztatott, valamint az elítélt és a szabálysértési elzárást töltő, amennyiben számára a fogva tartás helyéül rendőrségi fogdát jelöltek ki”].

A Fogdaszabályzat 16. §-ának (1) bekezdése szerint befogadáskor a fogvatartott ruházatát át kell vizsgálni, szükség esetén motozásnak vethető alá. A motozás elvégzésével azonos nemű személyt kell megbízni. A motozás indokolt esetben kiterjedhet a testüreges orvos általi átvizsgálására is. A vizsgálatok során más fogvatartott, a motozásnál a fogvatartottal ellentétes nemű személy sem lehet jelen.

Ez az a rendelkezés, amelynek alapján a panaszost a rendőrök levetkőztették, és testüregüket megnézték, azaz megmotozták. Bár a BRFK levele nem nevesíti a panaszos által elszenvedett intézkedést, a Testület értelmezésében nyilvánvalóan nem tekinthető a ruházat átvizsgálásának a meztelen test szemrevételezése, így a Testület attól függetlenül motozásnak tartja az intézkedést, hogy a panaszos testét az eljáró rendőrök nem érintették meg. A Fogdaszabályzat nem ismer a ruházatátvizsgálás és a motozás közötti átmenetet jelentő jogintézményt, és mivel a meztelen test szemrevételezéssel való ellenőrzése a ruházat átvizsgálásánál mindenféleképpen többet jelent, így csak motozásnak minősülhet.

c) A Testület a rendőrség megállapításait két szempontból kívánja kiegészíteni, illetve korrigálni. A rendőrségi vizsgálat arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos

motozása „aránytalan és indokolatlan volt”, a Testület véleménye szerint azonban az arányosság és indokoltság kérdése csak akkor merülhet fel, ha az intézkedésnek van jogalapja. Jelen esetben a panaszossal, mint előállított személlyel szemben a Fogdaszabályzat nem volt alkalmazható, így vizsgálatának a jogalapja sem volt meg, ezért az arányosság és indokoltság kérdése az ő esetében fel sem merülhetett: a vele szemben foganatosított intézkedés jogtalannak minősítendő.

Az arányosság kérdése akkor merülne fel, ha az előállított személyt is meg lehetne motozni. Ezzel és a ténylegesen a Fogdaszabályzat hatálya alá eső fogvatartottakkal összefüggésben a Testület arra kívánja felhívni a figyelmet, hogy a Fogdaszabályzat elsődlegesen ruházatátvizsgálást ír elő, és csak szükség esetén teszi lehetővé a motozást. A panaszossal kapcsolatban a rendelkezésre álló iratokban semmi nem mutatott arra, hogy szükséges lett volna megmotozni (önkárosításra vagy a fogva tartás biztonságának veszélyeztetésére alkalmas tárgyat próbált a testfelületén becsempészni), így – ebben egyetértve a vizsgálat alapján tett rendőrségi megállapításokkal – motozása még akkor sem felelt volna meg a szükségesség és arányosság követelményeinek, ha egyébként arra lett volna megfelelő jogalap.

A motozás az emberi méltóságot súlyosan sértő, megalázónak tekinthető eljárás, amely csak abban az esetben lehet jogszerű alapjog-korlátozás, ha megfelelő jogalap birtokában és az arányosság követelményét szem előtt tartva foganatosítják.

Jelen esetben ezek a feltételek nem álltak fenn, ezért a Testület megállapította, hogy a jogalap nélkül végrehajtott motozás az Alkotmány 54. §-ának (2) bekezdésében tilalmazott megalázó bánásmódnak minősül, amely súlyos mértékben sértette a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát.

A Testület emellett felhívja a figyelmet arra a jogbizonytalanságra, amelyet az előállítottak – mint személyi szabadságuktól megfosztott személyek – helyzetének szabályozatlansága okoz. Egy ilyen súlyú jogkorlátozás esetén elengedhetetlen, hogy az érintettek státuszát, jogait és kötelezettségeit részletes normák rendezzék. A probléma megoldása érdekében a Testület jelezni fogja aggályait az Igazságügyi és Rendészeti Miniszternek, továbbá beadvánnyal fordul ez ügyben az Alkotmánybírósághoz.

IV.

A fentiek szerint a Testület a panaszossal szembeni intézkedések során súlyos alapjogsérelmet állapított meg a panaszos emberi méltóságát és személyi szabadságát illetően, és az Rtv. 93/A. § (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2009. június 17.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre

elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

testületi tag

Dr. Féja András

előadó testületi tag

Kádár András Kristóf

testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület